T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 1018
KARAR NO : 2014 / 1057
KARAR TR : 17.11.2014

ÖZET:Asliye Hukuk Mahkemesi görevsizlik kararının kesinleşmediğinin anlaşılması karşısında; 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen; koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1-G. İ.
2-R. İ.
3-Kendi Adına Asaleten Çocukları B. İ., B. İ., S. İ.'a velayeten anneleri S. İ.
4-Kendi adına asaleten çocuğu Z. İ. adına velayeten annesi H. İ.
5- K. İ.
6-Y. P.
7-M. İ.
8-E. İ.
Vekili : Av. O. A.
Davalılar : 1-Muş Valiliği İl Özel İdare Genel Müdürlüğü
2- Karayolları Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; davacıların murisi R.İ.'ın 29.08.2011 tarihinde geçirmiş olduğu trafik kazası neticesinde hayatını kaybettiğini, R.İ.'ın ölümüne yol açan kazanın sebebi olarak kazanın gerçekleştiği yolun bakım ve onarımının yapılmamış olmasının, asfalt yolun mıcır ve torakla yama yapılmış olmasının ve yolda uyarıca herhangi bir işaret veya levha bulunmamasının tespit edildiğini; Muş Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2012/179 Esas sayılı dosyasında ilgili idarenin ihmal ve hizmet kusuru sebebiyle kazanın oluşumunda kusurlu olduğunun belirlendiğini açıklayarak Muş Valiliği İl Özel İdaresi ile Karayolları Genel Müdürlüğü'nün aleyhine maddi ve manevi tazminat davası istemi ile adli yargıda dava açmıştır.

MALAZGİRT ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 03.09.2012 gün ve E:2012/245, K:2012/182 sayılı kararında; "…6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 3 maddesinde yer alan "Her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kışının ol umun e bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemeleri bakar " hükmü Anayasa Mahkemesi'nin 16/02/2012 tarihli ve 2011/35 Esas ile 2012/23 Kararı sayılı ilamıyla iptal edilmiştir Anayasa Mahkemesi 3 maddenin iptali sonrasında erteleme yönünde bir karar almadığından iptal kararı derhal yürürlüğe girmiştir

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2 maddesinin I fıkrasının b bendine göre, "idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel haklan doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" idari dava türleri arasında sayılmıştır. Tazminat talebi içeren bu davalarda görevli yargı yolu idari yargı olmakla birlikte, bu davalara idare mahkemeleri bakmakla görevlidir Bunun yanında, Anayasanın 125 maddesinin birinci fıkrasında, "idarenin her turlu eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır". 155 maddesinin birinci fıkrasında ise "Danıştay, idari mahkemelerce verilen kanunun başka bir idari yargı merciine bakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunda gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar" hükmü yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin 16/02/2012 tarihli ve 2011/35 Esas de 2012/23 Karar sayılı iptal kararının gerekçesinde, idare hukukunda var olan hizmet kusuru ve kusursuz sorumluluk kavramlarının kişilerin gördüğü zararlasın tazmininde kullanılan ve kişilerin idare karşısında korunma kapsamım

genişleten kavramlar olduğu, idare hukukunda, idarenin hiçbir kusuru olmasa da sosyal risk, terör eylemleri, fedakârlığın denkleştirilmesi gibi kusursuz sorumluluğa ilişkin kavramlara dayanılarak kişilerin uğradığı zararların tanzim edilmesinin mümkün olduğu, özel hukuk alanındaki kusursuz sorumluluk hallerinin ise belirli konular için düzenlenmiş olup sınırlı olduğu, idarenin idare hukuku esaslarına dayanarak ak tesis ettiği tartışmasız bulunan eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerden kaynaklanan zararlara ilişkin davaların idari yargı yerlerinde görülmesinin gerektiği, bu nedenle aynı idari eylem, işlem veya sorumluluk sebebinden kaynaklanan zararların tazminine ilişkin davaların farklı yargı yerlerinde görülmesinde kamu yaran ve haklı neden olduğu söylenemeyeceğinden 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3.maddesi hükmü iptal edilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114 maddesinde dava şartları sayılmış ve madde 114/I-b'de yargı yolunun caiz olması dr/a şartı olarak kabul edilmiştir. 115 maddede ise. Mahkemenin dava şartlarının mevcut olup olmadığını dar,'anın her aşamasında kendiliğinden araştıracağı belirtilmiştir 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3 maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğinden ve davalı idareler aleyhine mahkememize açılan bu dava ıhma] ve hizmet kusuruna dayalı maddi ve manevi tazminat istemim içeren tam yargı davası niteliğinde olduğundan yargı yolu olarak idari yargı görevli olmakla birlikte, idari eylem neticesinde ortaya çıkan zararın giderilmesi için açılacak davalara idare mahkemeleri bakmakla görevlendirilmiştir.

Dosya kapsamı İncelenmekle, dava dilekçesi ekinde adı yardım talebi hususunda herhangi bir belge sunulmadığı gibi davarım vekille açıldığı göz emine alındığında adlı yardım talebinin reddine, usul ekonomisi gereğince ve davanın sürüncemede bırakılmaması amacıyla 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu' nun 114/I-b ve 115 maddeleri gereğince yağı yolunun caiz olmaması sebebiyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine tensiben karar vermek gerekmiştir…" şeklindeki gerekçe ile Uyuşmazlığın idari yargının görev alanı kapsamında kaldığı anlaşıldığından dava şartı yokluğu nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

VAN 1. İDARE MAHKEMESİ:26.02.2014 gün ve E:2013/1747 sayılı gönderme kararında ; "… 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un yargı mercilerinin "Uyuşmazlık Mahkemesine Başvurmaları" başlıklı 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" hükmüne yer verilmiştir.

2576 sayılı Kanunun İdare Mahkemelerinin Görevleri başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, idare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile ilk derece Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve diğer kanunlarla verilen işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14. maddesinin 3/a bendinde; dava dilekçelerinin görev ve yetki yönünden ilk incelemeye tabi tutulacağı; aynı Kanununun 15 nci maddesinin l/a bendinde ise; adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların görev yönünden reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu, "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulanmasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ve diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 101. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği uygulanmaz" hükümleri yer almaktadır.

Belediye aleyhine idare mahkemesinde açılan başka bir tazminat talepli tam yargı davasında İdare Mahkemesi 2918 sayılı Yasanın 110. maddesinin 1. fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasaya aykırı olduğu kanısına varmış, İdare Mahkemesinin bu iki cümlenin iptali istemiyle yaptığı başvuruyu inceleyen Anayasa Mahkemesi 08.12.2011 gün ve E:2011/124, K:2011/160 sayı, 08.11.2012 gün ve E:2012/118, K:2012/170 sayı ve 28.05.2013 gün ve E:2013/59, 2013/68 sayılı aynı içerikli kararları ile; "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110. maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanun'dan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmektedir. İtiraz başvurusunda bulunan mahkeme ise idari mahkemesi olup davaya bakmakta görevli ve yetkili mahkeme değildir.

Başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir" kararına varmıştır.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin benzer bir konuda İdare Mahkemesi'nin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları,şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev ve yetki sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır." değerlendirmesinde bulunularak davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Antalya 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

Dava dilekçesinin incelenmesinden, davacıların murisi olan R.İ.'ın 29/08/2011 tarihinde meydana gelen trafik kazasında hayatını kaybetmiş olduğu, bunun üzerine murislerinin adli yargıda tazminat davası açtığı, açılan bu davanın Malazgirt Asliye Hukuk Mahkemesi'nce idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddedilmesi üzerine davacılar tarafından bu kez Mahkememizde davalı idareler tarafından kazanın gerçekleştiği yolun bakım ve onanırımın yapılmadığı, asfalt yolun mıcır ve toprakla yama yapıldığı halde yolda uyarıcı işaret ve levha bulunmadığı iddiaları ileri sürülerek tazminat istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmakta olup, yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevlidir.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 11/11/2013 tarih ve 2013/1562 Esas, 2013/1725 sayılı kararı da bu yöndedir..." şeklindeki gerekçe ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 17.11.2014 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesinde "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada

görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir." hükme bağlanmış, aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

İdare Mahkemesince, Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilen idari yargı dosyası içerisinde Malazgirt Asliye Hukuk Mahkemesi'nin görevsizlik kararı bulunmakta ise de, bu kararın kesinleşip kesinleşmediği anlaşılamadığından Başkanlığımızın 07.07.2014 gün ve 2014/860 sayılı yazısı ile, Malazgirt Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 03.09.2012 gün ve E:2012/245, K:2012/182 sayılı görevsizlik kararının kesinleşme durumunu gösteren onaylı bir örneği istenilmiş; bunun üzerine anılan mahkemece istenilen dosyanın, Hukuk Muhakemeleri Kanunun Yönetmeliği'nin 58/1 maddesi gereğince tararlar gerekçeli kararın tebliğini talep etmediğinden dosyanın henüz tebliğe çıkmadığından kesinleştirilemediği belirtilmiştir.

Olayda, Van 1.İdare Mahkemesince, görevli merciin belirlenmesi için Mahkememize başvurulmasına karşın, Malazgirt Asliye Hukuk Mahkemesi'nin görevsizlik kararı henüz tebliğ edilmemiş olduğundan ortada adli yargı yerine ait kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmadığından, 2247 sayılı Yasanın 19. maddesinde öngörülen "kesin ve kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine" koşulu geçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasanın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Van 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :2247 sayılı Yasanın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Van 1. İdare Mahkemesinin 26.02.2014 gün ve E:2013/1747 sayılı başvurusunun aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 17.11.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT